

3. Про концепцію адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Постанова Кабінету Міністрів від 16 серпня 1999 р. № 1496 (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 716 (716-2003-п) від 15.05.2003 р.).

4. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію (Чиказька конвенція) 1944 р., Документ 995_038, чинний. Редакція від 01.10.1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_038.

5. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. Документ 995_118, чинний. Приєднання від 14.04.1986 р., підстава – 2077-XI. Набрання чинності для України міжнародного договору відбулось 13.06.1986 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118.

6. Монреальська дванадцята Аеронавігаційна конференція (AN-Conf/12) з 19 по 30 листопада 2012 р. URL: https://www.icao.int/Meetings/anconf12/Pages/RU_Twelfth_Air_Navigation_Conference.aspx?Paged=TRDB.

7. Страсбург, 18 березня 2016 р. CDL-AD(2016)007 Дослідження No 711/2013. Європейська комісія за демократію через право (Венеційська комісія) Мірило Правовладя. Ухвалено Венеційською Комісією на 106-му пленарному засіданні (Венеція, 11-12 березня 2016 р.) Схвалено Комітетом міністрів (на рівні їх заступників) на 1263-му засіданні (6-7 вересня 2016 р.). URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/CDL-AD\(2016\)007-ukr.c.17](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/CDL-AD(2016)007-ukr.c.17).

8. Перекладач. URL: <https://www.google.com/search?client=firefox-b>

9. Словник.ua. Містить тлумачний словник української мови. URL: <https://www.slovyk.ua/index.php?swrd=імплементация>.

10. Раскалей М.В. Деякі аспекти багатостороннього регулювання відносин. *Журнал Верховної Ради України «Віче»*. 2011. № 14. С. 1. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/2112/>.

11. Бережна К.В. Імплементация норм права Європейського Союзу в адміністративне законодавство України: концептуальні проблеми. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. Випуск 5(14). URL: http://www.pjv.nuoua.od.ua/v5_2016/11.pdf.

УДК 378.311(477)

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2019.4-2.36>

СІРА А.В.

ПРИРОДА ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ КОРУПЦІЄЮ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

У статті здійснено дослідження природи правопорушень, пов'язаних із корупцією у сфері земельних відносин як із позиції різних наукових поглядів, так і визначення, представленого в нормативній площині.

Йдеться про те, що нині Україна зіштовхнулася із низкою серйозних проблем, серед яких значне місце посідає поширення правопорушень, пов'язаних із корупцією. Наявність корупції постає істотною загрозою розвитку демократизму, верховенству права та формуванню громадянського суспільства. Особливо гостро на цьому тлі виділяється сфера земельних відносин, оскільки саме вона є стратегічною для держави. Актуалізується ця проблема у зв'язку з проведенням земельної реформи та подальшим упровадженням вільного ринку землі.

Зазначено, що наслідком адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією у земельній сфері, як порушень конкретних природних і юридично закріплених прав є завдання правопорушником шкоди не лише фізичним та юридичним особам, державі, територіальним громадам, але й природному ресурсу загалом – землі, а також суспільно-правовим відносинам, пов'язаним із нею. Відповідно, шкода, заподіяна вчиненням такого порушення, може мати як матеріальний, так і моральний характер. Власне саме тому не варто недооцінювати суспільну

© СІРА А.В. – аспірант кафедри адміністративного та фінансового права (Національний університет біоресурсів і природокористування України)

небезпечність та шкідливість адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією в земельній сфері, зважаючи лише на меншу суворість адміністративної відповідальності порівняно із кримінальною відповідальністю за вчинення корупційних правопорушень.

На основі наукового аналізу здійснено дослідження класифікації адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією, виокремлено рівні реалізації таких правопорушень та їх форми.

Зроблено висновок, що специфікою природи правопорушень, пов'язаних із корупцією у сфері земельних відносин, є те, що вони одночасно посягають як на правові відносини у сфері діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших суб'єктів публічної адміністрації та владних повноважень, їх чистоту й прозорість, так і на земельні відносини.

Ключові слова: *правопорушення, пов'язані з корупцією, сфера земельних відносин, правопорушення у сфері земельних відносин, корупційні правопорушення, природа правопорушень, пов'язаних з корупцією у сфері земельних відносин.*

The article investigates the nature of offenses related to corruption in the field of land relations, both from the standpoint of different scientific views and the definition presented in the regulatory field.

It is said that Ukraine now faces a number of serious problems, among which is the fact that corruption-related offenses are prevalent. The presence of corruption poses a significant threat to the development of democracy, the rule of law and the formation of civil society. Particularly acute against this background is the sphere of land relations, because it is strategic for the state. This problem is being updated in connection with the implementation of land reform and the further implementation of the free land market.

It is noted that the administrative offenses related to corruption in the land sphere, as violations of specific natural and legally enshrined rights, are inflicting harm to the offender not only to natural and legal persons, the state, territorial communities, but also to the natural resource in general - land, as well as social and legal relations associated with it. Accordingly, the damage caused as a result of committing such a violation can be both material and moral. That is why it is not necessary to underestimate the social dangers and harmfulness of administrative offenses related to corruption in the land sector, given only the less stringent administrative liability compared to criminal liability for committing corruption offenses.

On the basis of scientific analysis, the classification of administrative offenses related to corruption was investigated and the levels of implementation of offenses related to corruption in the field of land relations were distinguished.

It is concluded that the specific nature of the offenses related to corruption in the field of land relations is that they simultaneously encroach on legal relations in the sphere of activity of public authorities, local self-government bodies, other public administration entities and authorities, their purity and transparency and land relations.

Key words: *corruption-related offenses, field of land relations, offenses in the field of land relations, corruption offenses, nature of offenses related to corruption in the field of land relations.*

Вступ. Нині Україна зіштовхнулася із цілою низкою серйозних проблем, серед яких значне місце відведено поширенню правопорушень, пов'язаних із корупцією загалом. Наявність корупції постає істотною загрозою розвитку демократизму, верховенству права та формуванню громадянського суспільства.

Особливо гостро на цьому тлі виділяється саме земельна сфера, оскільки вона є нині стратегічною для держави. Зокрема вкрай негативно корупція впливає на прогнозування розвитку земельних відносин, соціальну сферу, благоустрій, інфраструктуру сільських населених пунктів, порядок землекористування тощо. Ситуація, що склалася в органах державної влади та місцевого самоврядування, діяльність яких пов'язана із прийняттям рішень щодо набуття прав на земельні ділянки, їх використання та охорону, досить часто негативно впливає на права та інтереси громадян-землевласників й землекористувачів у зв'язку з поширенням правопорушень, що пов'язані із корупцією в таких органах. Актуалізується ця проблема у зв'язку з проведенням земельної реформи та подальшим упровадженням вільного ринку землі.

Протягом існування України як незалежної держави питанням дослідження проблематики корупції приділена значна увага. Серед вітчизняних науковців помітний внесок у наукове розроблення проблематики визначення природи правопорушень, пов'язаних із корупцією, різною мірою здійснили, зокрема, Є. Блажівський, Ю. Бусол, В. Гаращук, О. Гулак, О. Клок, В. Настюк, М. Мельник, Л. Михайлишин, А. Мухатаєв, Д. Сіренко, В. Сташис, Р. Стефанчук та Т. Хабарова, О. Шкурпат. Науковий аналіз самої «природи правопорушень, пов'язаних із корупцією у сфері земельних відносин» у досліджуваному нами аспекті не є належно здійсненим нині та, з огляду на актуальність, вимагає уваги з боку наукової спільноти.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження природи правопорушень, пов'язаних із корупцією у сфері земельних відносин, та формування авторського бачення зазначеної дефініції.

Результати дослідження. Наслідком адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією в земельній сфері, як порушень конкретних природних і юридично закріплених прав є завдання правопорушником шкоди не лише фізичним та юридичним особам, державі, територіальним громадам, але й природному ресурсу загалом – землі, а також суспільно-правовим відносинам, пов'язаним із нею. Відповідно, шкода, заподіяна вчиненням такого порушення може мати як матеріальний, так і моральний характер. Власне, саме тому не варто недооцінювати суспільну небезпечність та шкідливість адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією в земельній сфері, зважаючи лише на меншу суворість адміністративної відповідальності порівняно з кримінальною відповідальністю за вчинення корупційних правопорушень.

Не можна не погодитися із думкою О.П. Світличного, що нині в Україні сфера земельних відносин перебуває у стадії пасивного реформування, за якого рівень життя селянина, соціальне і економічне становище українського суспільства знаходиться на тому ж самому вкрай незадовільному рівні. На тлі перманентних криз, які відбуваються в економічному, політичному і соціальному житті нашої держави, науковці, практики та державні діячі досі не мають єдиного погляду на проведення та шляхи завершення земельної реформи в державі. Невипадково, що різні погляди до цього часу не сформували державну політику у сфері земельних відносин. Відсутність комплексного підходу до вирішення проблемних питань земельної реформи пов'язана з тим, що в сучасних умовах держава майже не впливає на спосіб використання та охорону земель, які знаходяться в державній, колективній і приватній власності. Враховуючи важливість питань, які необхідно вирішити під час земельної реформи, зупинення негативних процесів у сфері земельних відносин можливе за умови більш дієвого владно-управлінського впливу держави на земельні відносини. Крім того, позитивне зміщення управління земельними ресурсами в незалежній Україні в бік ринкового не сприяло належному підвищенню рівня використання земель. Протягом останніх років через несистемність і недосконалість законодавчо-нормативної бази та зниження рівня професійності управління земельні відносини набули загрозливих форм [1, с. 69].

Досліджуючи правову природу правопорушень, пов'язаних із корупцією, варто звернути увагу на дослідження О.Ю. Бусол, яка визначає, що країнам колишнього соціалістичного табору, у тому числі Україні, притаманна корупція, зокрема корупція за суспільним договором, що полягає в такому. Загальновідомо, що службовцям та іншим фахівцям, які утримуються коштом державного бюджету, надається неадекватне грошове забезпечення. При цьому держава закриває очі на одержання ними винагороди від «споживачів» їхніх послуг. Небезпека подібної ситуації полягає в тому, що навіть після значного збільшення офіційної грошової винагороди бажання і звичка до «подяки» від пацієнтів, учнів та інших, нікуди не зникне. З цієї причини реформування системи затягується на роки. Характерним прикладом є складний шлях вступу до ЄС Болгарії та Румунії [2, с. 78].

До того ж українській дійсності за таких умов притаманний досить особливий сценарій запобігання та боротьби з адміністративними правопорушеннями, пов'язаними з корупцією, – так званого олігархічного характеру.

Як знову ж таки зазначала О.Ю. Бусол, за олігархічної моделі протидії корупції відповідальність реалізується відповідно до кланового підходу за принципом «свій» – «чужий» (наш – не наш). Оскільки влада здійснюється «командами», своїх захищають від відповідальності всіма можливими засобами, натомість стосовно чужих збирають компромат і намагаються дати йому хід. «В олігархічній моделі велике значення мають гроші – за їх допомогою вирішується багато питань, у тому числі в правоохоронних органах. Тому така модель легко трансформується в кримінальну модель, оскільки, як показує практика, бандити теж відкуповуються від відповідальності, що дозволяє їм безкарно займатися кримінальним бізнесом. Враховуючи те, що олігархічні

клани не підтримують зворотного зв'язку з населенням та управлінськими структурами, зокрема в правоохоронній сфері, протидія корупції набуває інструментального характеру і розглядається як засіб у міжкланових суперечках за владу. Відсутність контролю породжує широкомасштабну корупцію в низових структурах влади» [2, с. 80].

В.М. Гаращук та А.О. Мухатаєв, досліджуючи різні аспекти корупції, виділяють «чотирирівневість» відповідних правопорушень. Перший рівень, на їх думку, становлять «високорівневі» (або «елітарні», «можновладні») правопорушення, характерні для вищих ешелонів влади – вищих органів влади, центральних органів виконавчої влади, центральних апаратів правоохоронних органів і судової гілки влади. Учені вважають, що сфера поширення таких правопорушень варіюється від галузі до галузі, однак особливо стосується сфер приватизації державного майна, контролю над тіньовою економікою, нелегальним бізнесом і розподілу державної власності, землі та природних багатств України. До форм прояву цих корупційних правопорушень науковці зараховують: корупційний лобізм; корупційний протекціонізм і фаворитизм; таємні внески на політичні цілі й на вибори з подальшими «дивідендами» у вигляді високих державних посад; перехід державних посадовців на керівні посади комерційних структур, які ці особи, перебуваючи при владі, підтримували за державний рахунок; поєднання державної служби з комерційною діяльністю; роздача податкових пільг; надання монополії щодо певного виду комерційної діяльності; перешкода в отриманні спеціальних дозволів, ліцензій на зайняття певними видами діяльності (так званій «державний рекет»), або торгівля дискреційною владою; призначення на відповідальні державні посади тощо [3, с. 158].

Другий рівень становлять правопорушення середнього рівня, що відрізняються від попереднього тільки сферою вчинення й суб'єктивним складом. Суб'єктами таких діянь або бездіяльності є особи з порівняно меншим рівнем повноважень.

Третій рівень становлять так звані «низові» правопорушення, специфіка сфер поширення яких полягає в такому: це місцевий, локальний рівень, де не вирішуються питання глобального, довгострокового характеру; об'єктом корупції в такому разі є задоволення «поточних» потреб громадянина владно-політичного характеру: отримання довідки, фінансової допомоги, поставлення на облік, відкриття власної справи, реалізація громадянами прав на одержання безоплатно у власність майна, у тому числі й земельних ділянок тощо.

До четвертого рівня належать так звані правопорушення «від злиднів». В.М. Гаращук і А.О. Мухатаєв визначають їх як «корупційні дії, що вчиняються службовцями, які мають достатньо високий моральний рівень, люблять свою країну, поважають свій народ, та, зважаючи на особисті тяжкі матеріальні обставини, низькими посадовими окладами, держава сама провокує їх на це» [3, с. 161].

Досить валідною є класифікація адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією, і відповідальності за них, описана Д.О. Сіренком, який пропонує поділити їх на три групи:

- а) порушення спеціальних обмежень, спрямованих на запобігання та протидію корупції;
- а) порушення вимог фінансового контролю;
- в) невжиття заходів щодо запобігання та протидії корупції [4, с. 60].

Обов'язковим складником вказаного адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, є корисливість, неналежне дослідження мети вчинення особою дій (бездіяльності), що полягає в неподанні або несвоєчасному поданні декларації про майно, доходи, витрати й зобов'язання фінансового характеру. Це правопорушення одночасно посягає як і на суспільні відносини у сфері публічного управління, пов'язаного із земельними відносинами, так і на сферу запобігання корупції загалом.

Види адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією, визначені Кодексом України про адміністративні правопорушення (Глава 13-А КУпАП), при цьому конкретизуючи положення Закону України «Про запобігання корупції» [5; 6].

Зокрема, ст. 172-4 КУпАП встановлено порушення обмежень щодо сумісництва й суміщення державної служби з іншими видами діяльності. До відповідальності за це правопорушення притягується особа за недотримання норм із приводу обмежень щодо зайняття підприємницькою чи іншою оплачуваною діяльністю (крім викладацької, наукової, творчої й медичної діяльності, суддівської й інструкторської практики зі спорту) і щодо входження до складу органу управління чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особа виконує функції з управління акціями, частками чи паями, що належать державі, і представляє інтереси держави в раді товариства (спостережній раді), ревізійній комісії господарського товариства) [5; 6].

Згідно зі ст. 42 Господарського кодексу України, підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Вітчизняним Кодексом законів про працю не надано визначення дефініції «сумісництво». У ч. 2 ст. 21 КЗпП України лише передбачено право працівника реалізувати свої здібності шляхом укладення трудового договору на кількох підприємствах. Це означає, що на умовах сумісництва працівники можуть працювати на тому самому або іншому підприємстві, в установі, організації або у громадянина у вільний від основної роботи час.

Згідно з вимогами ст. 105 КЗпПУ працівникам, які виконують на тому ж підприємстві, в установі, організації поряд з основною роботою, зумовленою трудовим договором, додаткову роботу за іншою професією (посадою) або обов'язки тимчасово відсутнього працівника без звільнення від основної роботи, провадиться доплата за суміщення професій (посад) або виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника. Розміри доплат за суміщення професій (посад) або виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника встановлюються на умовах, передбачених у колективному договорі.

Згідно зі ст. 54 Конституції України громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості; кожен громадянин має право на результати своєї творчої діяльності.

Ст. 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» визначає, що науковою діяльністю є інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань. Основними її формами є фундаментальні та прикладні наукові дослідження. Фундаментальні наукові дослідження – наукова теоретична та (або) експериментальна діяльність, спрямована на одержання нових знань про закономірності розвитку природи, суспільства, людини, їх взаємозв'язок, а прикладні наукові дослідження – це наукова і науково-технічна діяльність, спрямована на одержання і використання знань для практичних цілей.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про освіту» викладацька діяльність – діяльність, яка спрямована на формування знань, інших компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та/або фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо) та яка провадиться педагогічним (науково-педагогічним) працівником, самозайнятою особою (крім осіб, яким така форма викладацької діяльності заборонена законом) або іншою фізичною особою на основі відповідного трудового або цивільно-правового договору.

Творчу діяльність ст. 1 Закону України «Про професійних творчих працівників та творчої спільки» визначено як індивідуальну чи колективну творчість професійних творчих працівників, результатом якої є твір чи його інтерпретація, що мають культурно-мистецьку цінність, а професійного творчого працівника – як фізичну особу, творча діяльність якої становить її основне заняття, що завершується створенням і оприлюдненням творів або їх інтерпретацією в галузі культури та мистецтва і є головним джерелом її доходів, незалежно від того, чи має вона будь-які юридично оформлені трудові відносини.

Пунктом 4 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 р. № 285 медичну практику було визначено як вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадиться закладами охорони здоров'я та фізичними особами-підприємцями з метою надання медичної допомоги та медичного обслуговування на підставі ліцензії.

Згідно зі ст. 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» медична практика як вид господарської діяльності підлягає ліцензуванню. Відповідно до ст. 41 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», суддівство спортивних змагань здійснюється спортивними судьями – фізичними особами, які пройшли спеціальну підготовку і отримали відповідну кваліфікаційну категорію та уповноважені забезпечувати дотримання правил спортивних змагань, положень (регламентів) про змагання, а також забезпечувати достовірність зафіксованих результатів.

Отже, бажаючи одержати прибуток чи певну грошову винагороду за виконання роботи за сумісництвом, особи, уповноважені на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування у сфері земельних відносин, стають суб'єктами зазначеного пропорушення. Винятки становлять депутати Верховної Ради АРК Крим, депутати місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі), члени Вищої ради правосуддя (крім тих, які працюють у Вищій раді правосуддя на постійній основі), присяжні.

Водночас не можна забувати про роль громадянського суспільства у протидії такому габельному явищу, як корупційні правопорушення загалом. Зокрема, як зазначає О.В. Гулак, «відповідальність громадянського суспільства полягає в контролі влади, житті відповідно до принципів гідності та неухильному дотримуванні Конституції України й законів України [7, с. 83]. Тому відповідні зміни мають бути не лише в юридичній площині, але й у світоглядній, що, насамперед, залежить не від публічних інституцій, а свідомої громадськості [8, с. 71].

Висновки. Можна дійти висновку, що специфікою природи правопорушень, пов'язаних із корупцією у сфері земельних відносин, є те, що вони одночасно посягають як на правові відносини у сфері діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших суб'єктів публічної адміністрації та владних повноважень, їх чистоту й прозорість, так і на земельні відносини. Крім того, проступки є найпоширенішим видом деліктів, тому вони є негативним соціальним явищем, викориненню якого має бути приділено особливу увагу.

Список використаних джерел:

1. Світличний О.П. Здійснення та шляхи завершення земельної реформи. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія: Право, 2011. Вип. 157. Ч. 1. С. 67–75.
2. Бусол О.Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у контексті сучасної антикорупційної стратегії : дис. ... докт. юр. наук : 12.00.08. Інститут держави і права імені В.М. Корецького. Київ, 2015. 479 с.
3. Гаращук В.М., Мухатаєв А.О. Соціально правовий аналіз рівнів корупції в Україні. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : збірник наук. пр. Харків, 2010. № 20. С. 156–165.
4. Сіренко Д.О. Правові засади запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією, здійснюваного суб'єктами приватної детективної діяльності : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07. Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ, 2019. 263 с.
5. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
7. Гулак О.В. Інституційні складові визначення вектору руху країни. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2015. № 1. С. 81–84. URL: <http://www.nvppp.in.ua/index.php/vip1>.
8. Гулак О.В., Павленко В.І. Окремі проблемні питання застосування закону України «Про запобігання корупції». *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 1. С. 69–71. URL: http://lsej.org.ua/1_2018/21.pdf.

УДК 34.07:349.414

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2019.4-2.37>

СОРОКА Л.В.

ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ КОСМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТА ЇХ РОЗМЕЖУВАННЯ

Стаття містить результати дослідження теоретико-методологічних аспектів державного регулювання та управління космічної діяльності в Україні. Досліджено поняття «державне регулювання» та «державне управління» та виділено їхні структурні складові, методи та заходи реалізації із огляду на завдання та особливості космічної діяльності. Наголошено, що одним з основних принципів державної

© СОРОКА Л.В. – кандидат юридичних наук, доцент, докторант (Науково-дослідний інститут публічного права)